

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Заместник-министър на образованието и науката

ЗАПОВЕД

№ РД09-.....

На основание чл. 13д, ал. 2, т. 1 от Закона за професионалното образование и обучение, при спазване на изискванията на чл. 66, ал. 1 и 2 от Административнопроцесуалния кодекс и във връзка с осигуряването на обучението по учебен предмет и Заповед № РД09-3194/30.05.2022 г. на министъра на образованието и науката

УТВЪРЖДАВАМ

Учебна програма за специфична професионална подготовка по учебен предмет **Учебна практика – ремонт на корпуса и механизмите** за професия код 525110 „Корабен монтьор“ от професионално направление код 525 „Моторни превозни средства, кораби и въздухоплавателни средства“ съгласно приложението.

Учебната програма влиза в сила от учебната 2022/2023 година.

X

МАРИЕТА ГЕОРГИЕВА

Заместник-министър на образованието и...

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

У Ч Е Б Н А   П Р О Г Р А М А

за отраслова/специфична професионална подготовка

по

учебния предмет

РЕМОНТ НА КОРПУСА И МЕХАНИЗМИТЕ

учебна практика

Утвърдена със Заповед № РД ..... Г.

ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ:

код 525 „МОТОРНИ ПРЕВОЗНИ СРЕДСТВА, КОРАБИ И
ВЪЗДУХОПЛАВАТЕЛНИ СРЕДСТВА“

ПРОФЕСИЯ:

код 525110 „КОРАБЕН МОНТЬОР“

СПЕЦИАЛНОСТ:

код 5251103 „РЕМОНТ НА КОРАБИ“

София, 2022 година

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Учебната програма е предназначена за всички професии/специалности от професионалното направление код **525 „Моторни превозни средства, кораби и въздухоплавателни средства“**, в които по типовите учебни планове се изучава учебният предмет **Ремонт на корпуса и механизмите – учебна практика**

В учебната програма е включено учебно съдържание, с овладяването на което се цели учениците да усвоят съвкупност от комплексни теоретични знания и практически умения за технологията на ремонтните дейности по корабния корпус и механизмите.

Едновременно с усвояването на теоретични знания учебното съдържание разкрива възможности за създаване на умения за практическо изпълнение на основни ремонтни операции, технологично мислене и изпълнение на практически задачи. То включва запознаване с конструктивните особености и изисквания към корабния корпус и механизмите, характерните неизправности, дефектация, методите за ремонт, избора на материали, корпусните, заваръчните и довършителни операции. Също така и методите на ремонт на механизмите – товарен, котвено-вързален, кормилен, лодъчен и др., както и ремонта на тръбопроводната арматура и на правилата за здравословни и безопасни условия на труд.

Разпределението на общия брой учебни часове, които са предвидени в учебния план, се осъществява от преподавателя съобразно ясно и точно формулирани цели на обучението, като се отчитат особеностите на учебното съдържание при формирането на знания и умения. Учебно-производствените дейности следва да се подбират и подреждат с цел на постепенно повишаване на сложността и при степенуване по трудност на изискванията за качество и количество.

Обучението по предмета се осигурява чрез осъществяване на междупредметни връзки с теоретичните учебни предмети Техническо чертане, Материалознание, Материали и заготовки, Техническа механика, Металорежещи машини, и Заваряване и др. от професионалната подготовка.

В състава на дидактическите средства е необходимо да се използват по целесъобразност чертежи, инструкционна и технологична документация, справочни материали, макети, табла, филми, писмени задания и други. При изпълнението на отделните учебно-производствени задачи работните чертежи, които се предоставят на учениците, трябва да отговарят на действащите изисквания на БДС, БКР и ЕС.

Обучението изисква учебните часове по практика ремонт на корпуса и механизмите да се провеждат в добре обзаведена учебна работилница или лаборатория, снабдена с всички необходими инструменти, материали, приспособления и самостоятелно работно място.

Анализът на дейността на учениците и преценката за реализирането на поставените цели са необходимо условие за приключване на всяко занятие по учебна практика.

II. ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО УЧЕБНИЯ ПРЕДМЕТ

Основната цел на обучението по ремонт на корпуса и механизмите – учебна практика е формиране на професионални компетентности за изпълнение на основни ремонтни и корпусно-заваръчни операции според изискванията на конструктивната и технологичната документация.

За постигане на основната цел е необходимо изпълнение на следните подцели:

- усвояване правилата за здравословни и безопасни условия на труд;
- придобиване начални умения за разчитане на конструктивна и технологична документация;
- придобиване на умения за правилното разпознаване и употреба на различните метали и неметали;
- формиране на похвати, умения и навици за изпълнение на основни ремонтни, корпусни и заваръчни операции;
- придобиване на умения за правилно използване на различни контролно-измерителни инструменти и приспособления при извършване на междинен и окончателен контрол;
- придобиване на знания и умения за използване на заваръчното оборудване;
- придобиване на знания и умения за избор на подходящите инструменти и тяхната употреба;
- формиране на умения за икономия на суровини, материали и енергия, грижливо отношение към техниката, технологичното оборудване и инструменталната екипировка;
- формиране на умения за организираност, самостоятелност и самоконтрол.

III. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Разпределение на учебното време:

Общият брой часове по учебния предмет **Ремонт на корпуса и механизмите – учебна практика**, е определен в специфичната професионална подготовка на типовия учебен план за специалността.

В съответствие с типовия учебен план е разработен вариант за разпределение на учебните часове по учебния предмет, както следва:

Варианти	Вариант I	Вариант II
Часове по типов учебен план	116 учебни часа	29 учебни часа

Раздели, теми и препоръчителен брой часове:

Учебното съдържание е структурирано в 8 раздела. За всеки раздел са записани препоръчителен брой учебни часове и теми. Учебните часове се разпределят по раздели и теми в началото на всяка учебна година от учителя, в зависимост от възможностите и интересите на учениците, методите на обучение и планираната в училищния учебен план разширена професионална подготовка.

Обучението по учебния предмет се организира и провежда чрез практически уроци за нови знания при активното включване на ученика в учебния процес, чрез поставяне и изясняване на учебното съдържание.

Формирането на знанията по учебния предмет е на основата на усвояването на специфични понятия и умения, регламентирани принципи и правила, практически умения за оценяването и използването на материалите.

№	НАИМЕНОВАНИЕ НА РАЗДЕЛИТЕ И ТЕМИТЕ	ПРЕПОРЪЧИТЕЛЕН БРОЙ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ	
		Вариант I	Вариант II
I.	Здравословни и безопасни условия на труд	4	1
1.	Тема 1. Здравословни и безопасни условия на труд преди започване на работа, по време на работа и след приключване на работа. Запознаване с разположението на машините и механизмите в работилницата.		
2.	Тема 2. Предпазни средства при ремонт на корпуса и механизмите.		
II.	Корабен корпус – конструкция и изисквания	6	2

№	НАИМЕНОВАНИЕ НА РАЗДЕЛИТЕ И ТЕМИТЕ	ПРЕПОРЪЧИТЕЛЕН БРОЙ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ	
		Вариант I	Вариант II
1.	Тема 1. Характеристика и части на кораба. Основни понятия и изисквания.		
2.	Тема 2. Български корабен регистър – възникване и задачи.		
III.	Материали – метали и неметали	6	2
1.	Тема 1. Корабостроителни стомани – химичен състав, видове и механични качества. Фактори, влияещи при избора на стомани.		
2.	Тема 2. Чугуни – видове и механични качества. Общо приложение.		
3.	Тема 3. Цветни метали и сплави – видове и механични качества. Общо приложение.		
4.	Тема 4. Неметални материали – видове и механични качества. Стъклопластмаси – приложение, предимства и недостатъци.		
IV.	Заваряване	24	6
1.	Тема 1. Заваръчни апарати, принадлежности, инструменти, електроди – видове и изисквания, предпазни средства.		
2.	Тема 2. Заваръчни операции. Начини – ванно (PA), хоризонтално ъглово (PB), вертикално ъглово (PF), таванно ъглово (PD), тръбно (PF).		
V.	Ремонт на корабния корпус	28	7
1.	Тема 1. Изисквания на БКР (Български корабен регистър) при дефектация. Начини за разчертаване.		
2.	Тема 2. Докуване. Проверки по корпуса. Видове корпусни работи. Дефектация.		
3.	Тема 3. Демонтаж и монтаж на набор. Технологична последователност при монтажа и демонтажа на набор с и без обшивка. Инструменти. Свързване на набора.		
4.	Тема 4. Демонтаж и монтаж на обшивка. Технологична последователност при демонтаж и монтаж на обшивка с и без набор. Инструменти.		
5.	Тема 5. Довършителни работи. Почистване на корабния корпус. Катодна и протекторна защита. Боядисване.		
VI.	Ремонт на механизмите	26	7
1.	Тема 1. Ремонт на котвен и вързален механизъм – предназначение, видове, характерни повреди, дефектация и допустими стойности, изпитване.		
2.	Тема 2. Ремонт на кормилен механизъм – предназначение, видове, характерни повреди, дефектация и допустими стойности, изпитване.		

№	НАИМЕНОВАНИЕ НА РАЗДЕЛИТЕ И ТЕМИТЕ	ПРЕПОРЪЧИТЕЛЕН БРОЙ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ	
		Вариант I	Вариант II
3.	Тема 3. Ремонт на товарен механизъм – предназначение, видове, характерни повреди, дефектация и допустими стойности, изпитване.		
4.	Тема 4. Ремонт на лодъчен механизъм – предназначение, видове, характерни повреди, дефектация и допустими стойности, изпитване.		
5.	Тема 5. Ремонт на други палубни механизми. Люкови закрития - предназначение, видове, характерни повреди, дефектация и допустими стойности, изпитване.		
VII.	Ремонт на тръбопроводи и тръбопроводна арматура	12	3
1.	Тема 1. Ремонт на тръбопроводи - видове, характерни повреди, дефектация и изпитване.		
2.	Тема 2. Ремонт на тръбопроводна арматура - видове, характерни повреди, дефектация и изпитване.		
VIII.	Резерв	10	1
	ОБЩ БРОЙ ЧАСОВЕ:	116	29

IV. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО

В резултат от обучението ученикът трябва да притежава следните знания, умения и компетентности:

да знаят:

- последователността при извършване ремонта на корабния корпус и механизмите;
- състава, характеристиките и общите свойства на материалите – метали и неметали;
- видовете заваръчни апарати, принадлежности, инструменти, електроди;
- начините на извършване на заваръчните операции;
- методите за откриване на дефекти по корпуса и механизмите;
- шлосерски операции необходими за ремонт;
- начините за отстраняване на повреди по корпуса и механизмите;
- последователността при извършване на ремонтните дейности по корпуса и механизмите;
- изискванията на БКР;

да могат да:

- избират подходящия начин за отстраняване на повредите по корабния корпус и механизмите;

- извършват основни заваръчни операции
- ползват справочната литература на БКР и конструктивната документация;
- описват ремонта на всички елементи по корпуса и механизмите;
- описват извършването на монтаж и демонтаж на набора и обшивката;
- извършват ремонта и изпитването на механизмите;
- извършват ремонта и изпитването на тръбопроводите и тръбопроводната арматура;
- спазват основните правила за осигуряване на здравословни безопасни условия на възпитание, обучение и труд.

КОМПЕТЕНТНОСТИ:

- комуникативност;
- трудова дисциплина и отговорност;
- работа самостоятелно и в екип;
- логично мислене;
- проявява настреманост към професионално усъвършенстване и кариерно развитие.

V. АВТОРСКИ КОЛЕКТИВ (пример за изписване на автори)

1. инж. Валентин Добрев Добрев. ВМГ „Свети Николай Чудотворец“, гр. Варна
2. инж. Йордан Александров Карамфилов. ВМГ „Свети Николай Чудотворец“, гр. Варна

VI. ЛИТЕРАТУРА (примери за изписване на литература)

1. Кукенски, Х. и колектив. Ремонт на корпуса, устройствата и палубните механизми на кораба. Техника. С, 1973
2. Петков, И и колектив. Технология на кораборемонта. Георги Бакалов. В, 1989
3. Деков, С. и колектив. Конструкция на корабния корпус. Георги Бакалов. В, 1990
4. Пенчева, Т., М. Йоцова, Е. Георгиева. Технология на машиностроителните материали. Учебник за техникумите и СПТУ. Техника. С, 1990
5. Каменова, Л. и колектив. Техника и технология на заваряването. Техника. С, 1998
6. Български корабен регистър част II. Корпус, 1986